

Földrajzi tanulmányi kirándulás

Összeállította: Kiss Zsolt Tamás, 2021

Célcsoport: 9-10. évfolyam 25 fő

Cél: A Szemlő-hegyi-barlang bemutatásán keresztül földrajzi ismeretek elmélyítése, új ismeretek szerzése, csoportos, és egyéni foglalkozás/ok keretében, főképp a felszín alatti vizekhez kapcsolódó jelenségek megismerése.

Programterv:

8:00 – Gyülekezés Széll Kálmán téren.

8:20 – Utazás tömegközlekedéssel a térről [(17-es villamos – Kolosy tér, ott átszállással 29-es busz)] a barlangig.

9:00 – 9:30 Reggelizési lehetőség, felkészülés az előadásra, feladatok kiosztása.

9:35 – Projektoros bemutató megtekintése a Szemlő-hegyi-barlang bemutatótermében.

11:00 – Ebéd, szabadidős program a helyszínen.

12:30 – Séta a barlang felszínén, A Budai-hegység bemutatása, a karsztok növényzete.

14:00 – Barlangtúra

16:00 – 16:30 Közös megbeszélés, élménybeszámoló a nap történéseiről.

16:35 – Indulás vissza a Széll Kálmán térre.

Projektoros bemutató tartalma:

A Budai-hegység keletkezése, a Budai-termálkarszt bemutatása.

Hideg és melegvizes keletkezésű barlangok összehasonlítása.

A Budai-hegység barlangjainak keletkezése.

A Budai-hegység barlangjainak bemutatása. (Budapest a fürdők és barlangok fővárosa)

Képződmények a barlangokban.

A barlangok klímája, barlangterápia.

A barlangok védelmének fontossága.

Várható költségek és egyéb információk

A **Belépőjegy** 15000 Ft/fő (1 fő → 600 Ft) + BKV vonaljegy (ha valakinek nincs bérlete: 1400 (oda- vissza))

Minimum fizetendő: 600 Ft, **Maximum fizetendő:** 2000 Ft.

Napközbeni étkezésről mindenki maga gondoskodik. (Meleg étel nem ajánlott, inkább szendvics)

Fontos: Legyen pulóver/meleg ruha mert a barlangban hűvös lesz! „A barlangban egész évben 12°C fok a hőmérséklet, nyáron ezért érdemes kissé melegebben felöltözni. A kiépített útvonal utcai ruhában megtekinthető. Kényelmes túracipő viselése ajánlott.”

Időben érkezzen mindenki a reggeli találkozásra!

Jegyzetfüzet használata kötelező, fotózásra alkalmas eszköz hozható!

Rövid bemutató a kirándulás helyszínéről

Földalatti virágskert a Rózsadomb alatt

Budapest igazán család- és gyerekbarát barlangja a II. kerületi Pusztaszeri úton található Szemlő-hegyi-barlang, mely nem csupán gazdag, változatos földalatti csodavilágával, hanem interaktív kiállításával és a felszínen geológiai tanösvénnyel, játszótérrel és fantasztikus kilátással is várja a látogatókat.

A barlang feltárásának rövid története

1930 őszén kőfejtés közben véletlenül bukkantak rá a Szemlő-hegyi-barlangra. A tulajdonos barlangkutatókat hívott segítségül, Kessler Hubert, Futó András és Sebős Károly, egy meredek kürtőn lejutva közelítette meg a járatokat, az addig szűknek bizonyuló nyílást egy-egy nagyobb szikla elmozdításával kitágították, annyira, hogy a meredeken lejtő csőszerű járaton le tudjanak ereszkedni. A nagyközönség számára azonban csak 1986-tól vált látogathatóvá a barlang, mintegy 300 méternyi szakaszt építettek és világítottak ki. A barlang ma ismert hossza 2,2 km.

2011-ben a barlang és közvetlen környezete is nagy változáson ment keresztül. A fogadóépületet és a barlang infrastruktúráját is felújították, a barlang feletti felszint rendezték, tanösvényt és játszótérrel alakítottak ki.

A barlang bemutatása

A jelenleg 2200 méter hosszban feltárt, fokozottan védett barlang Budapest egyik legértékesebb természeti kincse. Több, látványos formakincsű, ásványkiválásokkal gazdagon díszített, tágas folyosóból áll. A Szemlő-hegyi-barlang a Pál-völgyi-barlanghoz hasonlóan hévizes eredetű. Falait dúsán borítják a meleg vízből kivált képződmények: borsókövek, karfiolra emlékeztető formák.

A túraútvonal közel 300 méter, melyet a látogatók kényelmes betonjárdaikon és lépcsőkön járhatnak be, s a járatok arculatát és képződményeit érzékeltető hatásvilágítás mellett ismerhetik meg a falakat gazdagon borító, Európában ritkaságnak számító borsókő-kiválásokat és gipszkristályokat. Láthatjuk a legnevezetesebb formációkat, az Anyósnyelvet és a Vasorrú Bábát is.

A vezetett barlangtúra egy pontján még a tökéletes sötétséget is megtapasztalhatjuk. A barlang tiszta, pormentes levegője lehetővé teszi asztmás és légúti betegségben szenvedők kezelését is.

A fogadóépületben minden korosztály részére izgalmas, ismeretterjesztő, interaktív kiállítás mutatja be a barlang kialakulását, történetét, jellemzőit. Denevérekkel ismerkedhetünk, kipróbálhatjuk a barlangi kötéltechnikát, bepillantást nyerhetünk a barlangi mentés kemény világába, átmászhatunk a Tű fokán, és fényképet is készíthetünk magunkról barlangász sisakban. Mesét is hallgathatnak a kicsik, és vetítőterem is rendelkezésre áll. A nagyobbak az érintőképernyős információs monitorokból szerezhetnek barlangi ismereteket.

A barlang fölötti védett természetvédelmi területen kialakított geológiai tanösvény Budapest és térségének 8 legfontosabb építőkövét mutatja be, beépítésük, felhasználásuk módjával együtt. A park legmagasabb pontján található a Barlangkutató Emlékkert, mely a szolgálatban, különböző hegyi-, barlangi expedíciók során elhunyt kutatóknak állít emléket. A szépen parkosított területről remek panoráma nyílik a városra és a Dunára.

A barlang feletti parkban hatalmas csúszdával felszerelt játszótér csalogatja a gyerekeket.

Forrás: <https://kirandulastippek.hu/budapest/szemlo-hegyi-barlang> , <https://www.dunaiopoly.hu/hu/>

Feladatok

Mindenki megkapja a feladatsort a nap elején. Az előadáson és a nap folyamán kapott információk, alapján történhet a megfelelő kitöltése!

1. Hogyan alakult ki a barlang?

2. A köszönhetően rendkívül változatos formák jöttek létre az..... során.

3. A barlang leggyakoribb képződményei a gömbökből, félgömbökből álló Ez olyan kiválásforma, amely fokozatosan ésjött létre, függően az aktuális tartalmától.

4. Mik a legjellemzőbb formái a barlangnak?

.....
.....
.....

5. Írd le a kialakulásukat!

.....
.....
.....

6. Sorolj fel elnevezett formákat! Legalább 2-t!

.....

7. A mészkiválás mennyi ideig tarthat?

.....
.....

8. Mik azok a „karácsonyfák” a barlangban?

.....
.....

9. A barlangban hogyan van lehetőségünk megtapasztalni, hogy igazából milyen mélyen is vagyunk a felszín alatt?

.....
.....
.....

10. Milyen betegségekben szenvedők járhatnak ide főképp, akik gyógyulást remélhetnek a helytől?

.....
.....

11. Miért lehet a barlangokat gyógyításra használni?

.....
.....
.....

12. Írj le 3 olyan dolgot, amit eddig még nem tudtál a helyről, vagy egy földrajzi fogalomról, folyamatról!

.....
.....
.....

13. Miért tetszett a mai tanulmányi kirándulás? Ha nem tetszett, miért? Legalább 5 mondatot írf!

.....
.....
.....

13+1. Hová szeretnél menni ha lehetőség lenne egy újabb tanulmányi kirándulásra? (Budapesten belül)

.....
.....
.....

Feladat 2.

Beszámoló készítése

Minden tanuló a nap élményeiről, tudásszerzéséről maximum 2 oldalas beadandót kell készítsen! Lehetőleg, rajz vagy fotót is mellékeljen hozzá! Beadási határidő: a kirándulást követő 1 hét.

A diákok elvárható teljesítménye a NAT alapján

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a felszíni és felszín alatti vizek főbb típusait, azok jellemzőit, a mennyiségi és minőségi viszonyait befolyásoló tényezőket, a víztípusok közötti összefüggéseket;
- igazolja a felszíni és felszín alatti vizek egyre fontosabbá váló erőforrásszerepét és gazdasági vonatkozásait, bizonyítja a víz társadalmi folyamatokat befolyásoló természetét, védelmének szükségességét.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a vízburokkal kapcsolatos környezeti veszélyek okait, és reálisan számol a várható következményekkel;
- tudatában van a személyes szerepvállalások értékének a globális vízgazdálkodás és éghajlatváltozás rendszerében.